

17/4/1956

Hlas

číslo 43

dubna 1956

na 30 hal.

domova

Časopis Výboru pro zabezpečení osob, které se na základě amnestie vrátí do ČSR

SVOBODNÁ EVROPA se rozsypává

dlší zaměstnanec štvavé vysílačky využil amnestie k návratu domů — Tisková konference, s bývalým reportérem SE z Norimberka Jiřím Kalašem

Praha 13. dubna — Od našeho zpravodaje) — Bruno Ita, Vladimír Kučera, Aleš Molín, Marie Dvořáková — jsou jména bývalých zaměstnanců a spolupracovníků «Svobodné Evropy», kteří již dříve využili amnestie a vrátili se domů. Nyní k nim přibyl další, již pátý navrátilce. To bývalý reportér «Svobodné Evropy» z Norimberka Jiří Kalaš. V pátek 13. dubna se s ním sešli na tiskové konferenci českoslovenští novináři a zpravodajové zahra-

ničních listů, mezi nimi též stálý dopisovatel amerického listu New York Times. Jiří Kalaš prohlásil, že si sám přál uskutečnit takové setkání, aby na něm mohl podat prohlášení o své činnosti ve vysílačce «Svobodná Evropa» a odpovědět na jakékoli dotazy k tomu se vztahující. Přinášíme záznam o jeho vyprávění, jak vyplynul z odpovědi na otázky novinářů. — Tiskové konferenci s Jiřím Kalašem byl také přítomen tajemník našeho výboru Václav Valtr.

Jiří Kalaš, který pracoval před svým škem v roce 1952 jako osobní referent sdruženého komunálního podniku ista Jablonce, přečetl úvodem své obnů prohlášení, v kterém uvedl mi-

«Téměř plné tři roky jsem byl zaměstnán ve „Svobodné Evropě“. Právě jsem jako reportér v tak zvané informační sekci, a to v táboře Valka Norimberka. Za tu dobu jsem poznal a to mluvím ze své praxe i z praxe svých pracovníků SE — že jistě americké kruhy používají SE v západním Německu jako nástroj ve „studené válce“. Neříkám jistě nic nového, když řádím, že SE jako vysílačka, určená pro mě východní Evropy, úmyslně lže a ukrývá fakta v zájmu udržení studené války“ a ve snaze zhoršovat ezinárodní vztahy, dále, že SE — avně pak její informační sekce — špionážním střediskem, které těsně olupracuje s americkou výzvědnou ížbou.

Do SE jsem se nechal získat z finančních důvodů. Brzy jsem prohlédl, většina redaktorů a spolupracovníků dělá všechno rovněž s hlediska, aby udrželi slušnou životní úroveň, planou americkými penězi. Naučil jsem přetvářet před představenými, jako přetvářuji i jiní pracovníci SE do- d. Kdybych tam byl vyslovil otevře- své názory, nejenže by mne čekalo hození ze zaměstnání, ale byl bych ště označen za protiamerický smýš- jícího člověka, a tím také za nespo- hlivou osobu, a pak bych byl na Zá- adě tak říkajíc vyřizen. Nedostal ych ani zaměstnání, ani bych pak ne- ohl odcestovat, neřku-li, že bych byl ále jednou nohou v kriminále.

Když jsem se začal s těchto hledisek mýšlet nad svou prací ve SE, začal sem přemýšlet o návratu domů. Z po- ťtku vyhlášené amnestie jsem sice odléhal propagandě, kterou vyvolává z a tak zvani představitelé čs. exilu,

že navrátilci jsou po příchodu do Čes- koslovenska zavíráni. Když pak ale za- čaly do západního Německa docházet dopisy od navrátilců, a to ve stále vět- ším počtu, byl jsem již rozhodnut, že se rovněž vrátím do své vlasti, ke své matce a manželce. A návrat jsem uskutečnil v minulých dnech.»

»Nejsem ani první, ani poslední«

Jiří Kalaš dále poznamenal, že není první, kdo takto opustil služby ve SE, a vyslovil přesvědčení, že není ani poslední, kdo tamošně našel cestu k domovu.

V obsírné, asi dvouhodinové besedě, odpovídal podrobně na nejprůznější do- tazy. Podáváme stručný obsah konfe- rence. Většina věcí bude ovšem mnoha našim čtenářům, pokud přišli nějak do styku se «Svobodnou Evropou» nebo orgány její informační sekce, známa. Mohou však pomoci nezasvěceným k správnému názoru na činnost SE — a proto o nich píšeme.

Ve Valce, kde je ještě asi 200 obča- nů ČSR, provádí informační sekce SE různými způsoby výslechy uprchlíků, bez ohledu na to, že již dříve prošli americkou, anglickou a francouzskou rozvědkou. Tak se doplňují údaje o tom, nač třeba lidé zapomněli. Zís- kané zprávy se postupují rozvědkám.

I jinak pomáhá informační sekce kontaktovat osoby. Shání různými ces- tami doklady o lidech, kteří z ČSR je- dou do západních zemí, na příklad sportovci, obchodní zástupci, vědci, umělci a pod., a navazuje s nimi pro- střednictvím svých pracovníků zdán- livě nevinné hovory, v nichž se z nich snaží vytáhnout co nejvíce zpráv o ži- votě v republice, o politické situaci, o hospodářství, o armádě atd. Někdy se to děje pod záminkou rozhovorů pro nějaký — třeba vymyšlený — časopis.

Také v Hamburku i jiných přístavech má informační sekce SE loviště. Snaží se těžit informace od lodníků čs. paro- plavby. Všechny získané údaje pak předává SE americké špionáži. Také v Terstu užívá takových metod.

Rovněž dopisy, které dostávají uprchlíci od navrátilců nebo od svých příbuzných v ČSR, poskytují pramen zpráv pro SE. Když tam není to, co právě ve vysílačce potřebují, nic se nestane, protože tak jako tak tam stejně všechno překročí. Tyto dopisy a takto získané údaje zase postupuje SE americké špionáži. A zároveň v nich má redakce vysílačky zdroj, který — ovšem náležitě překroucený — vytě- žuje pro pořady.

Jiří Kalaš mluvil podrobně také o sepisování dotazníků a o okruhu otázek, na které v nich uprchlíci mu- síli odpovídat.

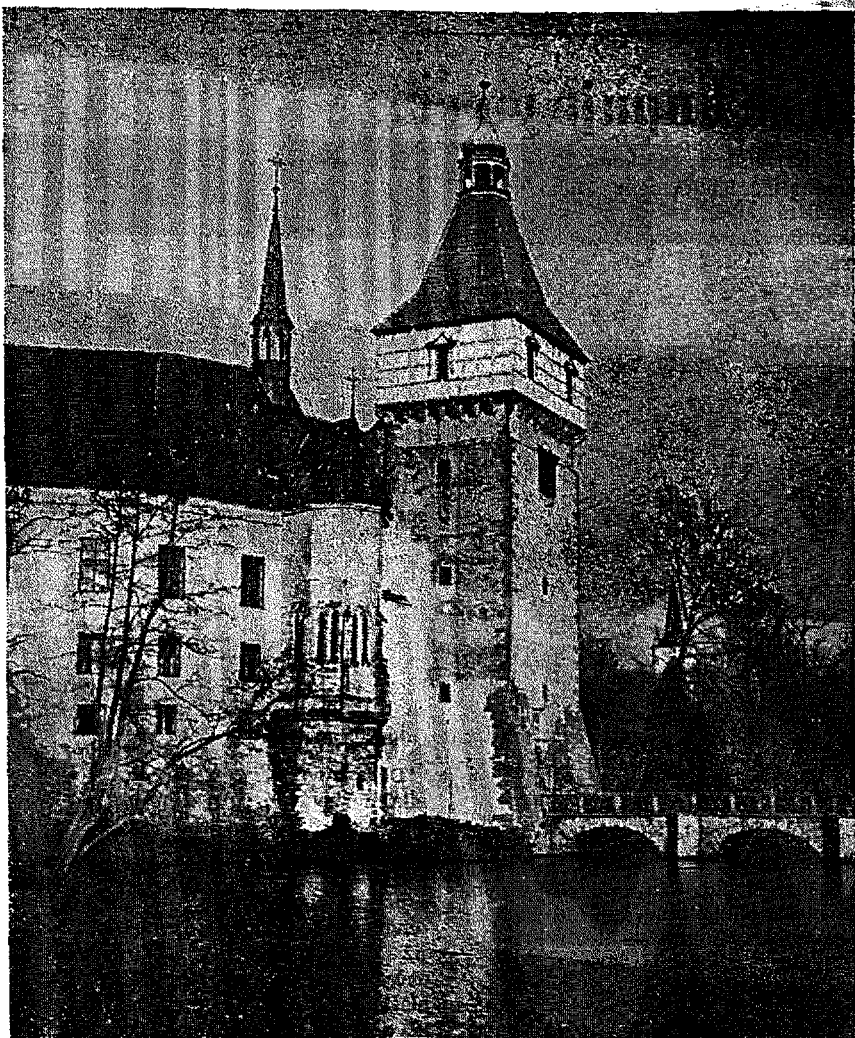
Nalhávají si do kapsy

»V poslední době, asi tak během ro- ku,« řekl dále, »se jasně projevovalo se všech stran, že ohlas vysílání SE v Československu velmi poklesl a že i posílané letáky nemají účinek. Po- kud lidé SE poslouchají, je to proto, aby se měli čemu zasmát. Také odpo- vědi o autoritě Rady svobodného Čes- koslovenska ukazovaly, že na ni mají lidé doma nepříznivý názor.«

Poznamenal, že hlášení a záznamy o tom se všeobecně překrucovaly. Ven- dení SE to ví, ale nic proti takovému falšování nemá, protože se chce udržet v popularitě u zaměstnavatelů.

Vyprávění Jiřího Kalaše také po- tvrdilo náš názor o vyrábění prola- hných relací SE na základě zfalšovaných materiálů z čs. novin a rozhlasu, kde si vybírali jen jakési záchytné body, jako jsou jména závodů nebo nějaká událost, a to si pak zpracují po svém, bez nejmenšího ohledu na pravdu i na pouhou pravděpodobnost.

(Pokračování na str. 2.)

Ledy odešly, sníh s polí zmizel, jen na vrcholcích hor je ještě bílý příkrov. Jaro prudce nastává svou tuň slunečním paprskům. Je to vidět i z našeho obrázku. Zachycuje vzácnou stavební památku — vodní hrad Blatná.

Další navrátilci přijíždějí do vlasti

V posledních třech měsících se do Československa vrátili další stovky osob, které v minulých letech z nerov- váživosti nebo touhy po dobrodružství opustily bez povolení území republiky. I nyní přicházejí denně do sekretariá- tu našeho výboru desítky dopisů a žá- dostí o informace o možnostech návra- tu do vlasti. Také příbuzní osob, které odešly za hranice, se na nás obracejí s žádostmi o umožnění návratu těmto osobám, nebo o pomoci při hledání ne- zvěstných. Náš výbor pracuje dále.

V této souvislosti je třeba říci, že podmínky amnestie jsou nadále plně platné, přes to, že původní lhůta amne- stie prošla loňského podzimu. Využilo toho již mnoho bývalých uprchlíků, kte- ří se buď vrátili na základě žádosti, po- dané na čs. zastupitelských úřadech — nebo užili k návratu stejné cesty jako kdysi při opuštění republiky.

V minulých dnech se vrátilo do ČSR

značné množství osob, i s početnými rodinami — zejména ze západního Ně- mecka, kde poznaly trudný emigrant- ský život. Navrátilci již pracují v celé řadě průmyslových odvětví.

Sekretariát našeho výboru očekává v nejbližší době příjezd většího množ- ství čs. občanů, hlavně z Jižní Ameri- ky, Kanady, Austrálie i některých evropských států.

H. D.

Největší barvotisková rotačka v Evropě

V těchto dnech byla dána v grafickém závodě Svoboda Praha-Smíchov do pro- vozu největší rotačka v Evropě. Stroj sice pracuje u nás, ale přes to není našim výrobkem. Proč tedy o tom píše- me? Protože se tu dostalo nejmoder- nější techniky našemu závodě z rukou východoněmeckých dělníků a techniků, kteří ji vyrobili a sestavili. To je ži- vým důkazem nových vztahů mezi ČSR a tou částí Německa, kde vládnou po- krokové, demokratické síly.

Výkon stroje je 6000—8000 výtisků za hodinu. K práci, na niž se dříve potřebovalo asi 40 směn, stačí nyní 3 až 4 směny.

Zase už jaro...

LADISLAV STEHLÍK

Housata v kouzni, včely na výletce a v dětských prstech oheň od kopřiv. Zase už jaro... Podestýlá měkce. Kam slunce stoupne, spatříš divů div.

Peřiny v sadech, okna zotřvaná, sňhne čerstvé vápno ve všech světnicích. Co je tu v polích shonu na všech stranách, z jeteříšť vábí horký divů smích.

Blatouchy voní z louky uklizené, a ty se díváš, zpíváš jenom tak. Až sýkorkin zpěv do korun se uklene, zažehne v očích zázrak nad zázrak.

Jen ještě růžím musím tajně říci, že přijde na noc zasklít vody mraz. Je třeba chvojím přikrýt hlavatci, tu, kterou ve dne, prsko, kropilas.

Zase už jaro! — Na nedělní mezi milence vidím jít jako v snách. Už nedečkáve v tmách se chvějí a jini ráno taje na travách.

Z chystané sbírky
»Voněly vodou večery«

ZO SLOVENSKÝCH STAVIEB

Matej nesie domov nákup, no pred hŕtľou zabudol, že sú v taške vajčička, poskakoval. Ak budú rozbité, mama o nepustí na stavbu. Nakopie si ešte myslí, že má písať úlohy...

Poštastilo sa mu. Otec telefonoval,

STAVBA NA VÁHU

že dnes nepride k obedu, aby mu ho doniesol on, Matej, jeho syn.

Mama prichystala jedlo do nosiča a Matej vyrazil z domu... Na konci mesta prešiel okolo kolónie rozostava- ných trojposchodových domov. »To bu-

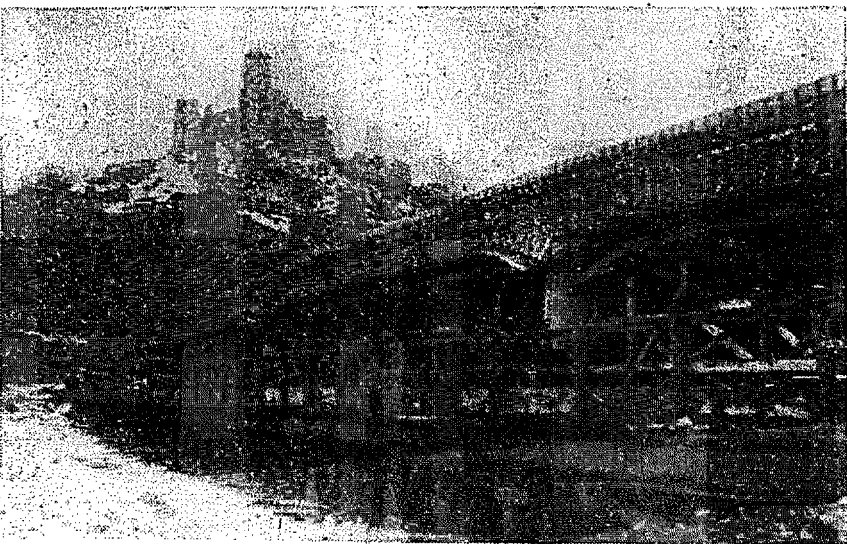
dú také, ako my v nich bývame, s úst- redným kúrením« — blýsklo mu hlavou, keď prekračoval porozhadzovanú tehu.

Pred železnými vrátami bola v zemi zatĺčená tabuľa s nápisom, že tu už končí výstavba bytov a začína stavba, ktorú robí Hydrotstav.

Voľným priestranstvom prešiel Matej až do administratívnej budovy, požia- dal újkov, aby mu dispečingom zavo- lali ota.

Na chodbách bolo veľa ruchu. Po- behávali tu inžinieri s plánmi, koreš- pondentky i robotníci, čo sa prišli prihlá- siť na stavbu. Matej zaklopal na dvere s nápisom »Dispečing«, ustúpil a ča- kal, až si ho povšimnú. Vedúci dispe- čingu práve komusi telefonicky vysvet- loval, že je tu Skalka, stavba hydro- centrály, IV. stupeň, z I. typu kaskád, ktoré sú postavené tu na Váhu, že patrí do »vážkeho stupňa Ladce, Ilava, Dubnica, Skalka a že tým sa vlastne vyrieši regulácia Váhu až po samé Tatry.

Rozhovor skončil. Vedúci si utrel za-

Co se kupuje po pátém snížení cen

V největším pražském obchodním domě »Bílá labuť« se nedávno ucpalo schodiště. »Bílá labuť« byla přeplněna zákazníky. Závada však byla rychle odstraněna, neboť zaměstnanci nemohli takový nával překvapit. Vždyť je to již páté snížení cen od roku 1953. Jen tímto snížením cen získávají spotřebitelé navíc dvě miliardy korun a všechna dosavadní snížení cen přinesla obyvatelstvu úsporu 14 miliard korun ročně. Jeden občan republiky tím ušetří asi 1060 Kčs ročně. A to je úspora, za kterou se dá koupit elektrická pračka, výborný německý fotoaparát nebo jiný výrobek.

Zastavme se na skok v některých odděleních »Bílé labutě« a pozorujme, co znamená snížení cen pro nákupy občanů. Hospodyňky směřují nejdříve k potravinářskému zboží. Nejvíce se snížily ceny ryže, rostlinných tuků, mouky a kávy. Ačkoliv jsou dnes dvojnásobné a ještě vyšší mzdy než před válkou, některé potraviny mají zhruba stejnou cenu jako v předválečných letech. Tak kilogram chleba stojí 2,60 Kčs, litr mléka 1,80 Kčs atd. Ceny vín klesly nyní v průměru o 14,7 procenta. Litr bulharského vína teď stojí 11 Kčs, jugoslávského 13 Kčs, rumunského 15 Kčs a švýcarského 17 Kčs.

Rušno je také v oddělení s textilním zbožím, jež vysoko překračuje plán tržeb. Klesly ceny mnoha druhů látek, mezi jiným tweedů, homespunů, flaušů, mančestrů a stejně tak i ceny pánských a dámské konfekce. Ženy, které se rády pěkně oblékají, přivítaly pronikavé snížení cen silonového zboží. Cena jedné ze silonových souprav prádla na příklad

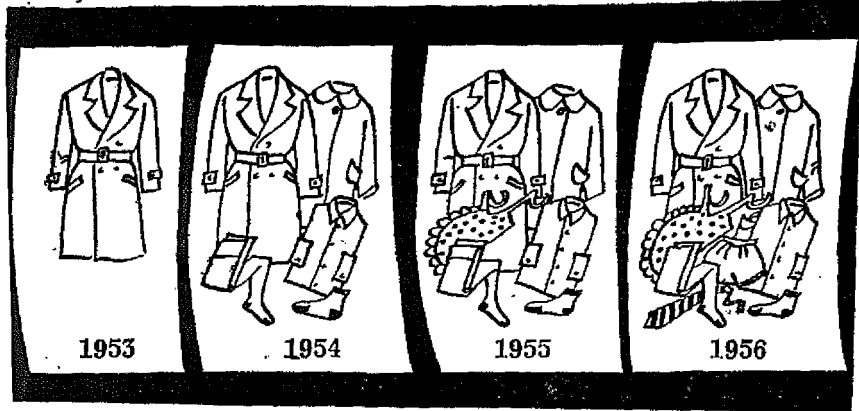
klesla z 68,50 Kčs na 44 Kčs. Za ušetřený rozdíl se dají koupit třeba silonové punčochy s černou patou. Stejně se ovšem snížily ceny prádla a punčoch z perlonu.

Dobře jdou na odbyt kuchyňské roboty, ledničky elektrické i plynové, elektrické pračky, ždímačky. Prodej těchto výrobků se stále zvyšuje. Jen elektrických praček se loni prodalo takřka 200.000. Každým dnem přicházejí nové objednávky osobních automobilů. Jejich prodej bude nyní v »Bílé labuti« rozšířen. Obchodní dům bude letos v ještě větší míře dodávat jak vozy Škoda 440, tak i dovezené vozy Poběda, Ila, Fiat a Renault. Příští rok bude prodávat i zcela malý třísedadlový automobil s motorem o obsahu 350 ccm, který vyvinuli v závodě Jiřího Dimitrova v Letňanech. Toto malé vozidlo dosahuje rychlosti 80 km za hodinu.

Dodávková auta, jež rozvázejí zákazníkům zboží do domu, se po celý den nezastaví. A tak je tomu po celé republice. Výroba spotřebního zboží a jeho dovoz rok od roku vzrůstá, ceny se snižují a příjmy obyvatelstva mají vzestupnou tendenci. Loni činila průměrná mzda již 1270 Kčs. A většinu platu mohou dát občané na zboží, protože nájemné, poplatky za elektrinu, svítýpny jsou nízké a školní vzdělání, lékařské ošetření a léky jsou vůbec zadarmo. Uvedme na příklad, že průměrné měsíční nájemné za jednopokojový byt s kuchyní činilo loni 56 Kčs, za dvoupokojový byt s kuchyní 88 Kčs.

Svou práci náš lid denně přeměňuje ve skutek zásadu: Čím více a lépe budeme vyrábět, tím lépe budeme žít.

— jn —

V roce 1953 si mohl čs. občan za 580 Kčs koupit pánský hubertus. Po několikerém snížení cen za tutéž částku dostane pánský hubertus, dvíř uhlíkový plášť, pánské ponožky, dámské silonové punčochy, pánskou košili, zástěru z plastu, soupravu dámského prádla ze silonu a kravatu.

»Svobodná Evropa« se rozsypává

(Dokončení se str. 1.)

Také o aranžování relací SE v lágru Valca (hlavně dílo Gráfa-Tábora, Vaňy a Dostálka) a o relacích, zvaných »volil jsem svobodu«, podal Jiří Kaláš podrobné poznatky.

Je to na rozsypání

Podle dalšího vyprávění Jiřího Kaláše je situace ve »Svobodné Evropě« řejně na rozsypání. Ze zaměstnanců redaktorů — jak prokázal — už nido nevěří tomu, co se vysílá, ba ani o sám píše. SE zjevně nemá už dlouhou životnost, má otřesenou pověst

u chleboďárců a autoritu u posluchačů žádnou. Každý chápe, že tam je však odsouzen zůstat, protože jiné cesty k snadnému životu tam nemá. Z toho se tam rozmáhá nervosita, pijanství a intriky. Nikdo už se nezajímá o uprchlíky a o nic se nestará. Všechno se předstírá.

Teď, když přišel do vedení Firth, rozhodlo se o snížení vysílacích hodin a o restrikci zaměstnanců. Hodiny zatím sníženy nebyly, ale restrikce už nadešla. Tak byli propuštěni Štědrý, Šedivý, Pick s ženou a Tetiva a přijatí za ně Holešovský a Eliáš (spolupracovník Peroutky z Ameriky) a znovu po-

»Konečná, vystupovat!«

Kto by nepoznal toto volání, které je bezpochyby tak staré, ako staré sú elektrické aj s ich konečnými stanicami. Lenže tentoraz sme to volanie nepočuli v elektrické, ale inde. To, pravda, musíme začať pekne od začiatku...

Črmeľské údolie pri Košiciach je nesporné krásny kútik romantickéj prírody. Ľudia z celého okolia chodievajú na jeho okraj hrkotavou lokálkou, aby sa v prostredí voňajúcom zeleňou osviežili po celodennej práci. I vy, ktorí ste z Košického kraja a ktorí ste takto údolie poznali kedysi, spomeniete si na jeho podmaňujúce krásy. Lenže dnes by ste údolie nepoznali.

Košičania tu totiž postavili pre svoje deti prvú pioniersku železnicu v republike.

Niekoľko sto metrov za konečnou stanicou mestskej lokálky vidíte nádražie Črmeľ. Už z diaľky počujete odľukovať lokomotívku pripravenú k jazde. »Rýchlo, nasadať — za chvíľu odchádzame...«, volá na vás František Belyuš — výpravca a výhybkár v jednej osobe, ináč žiak 10. strednej školy v Košiciach. Malý Paľko Stredanský vám vydá za korunu cestovný lístok a za chvíľu sa veziete.

So sprievodkyňou Magdou Sedlákovou je spojený historický okamih tejto jedinečnej železnice. Bolo to viani v auguste, v predvečer Dňa železničiarov. Na tento deň totiž prišla na ňu služba — a to bol deň otvorenia prevádzky železnice. Tisíce ľudí z celého okolia prišlo osláviť s deťmi túto slávnostnú chvíľu.

Tiaľ je dlhá 2200 metrov. A na jej konci je práve tá konečná, ktorá sa nazýva Vpred. Celá prevádzka železnice sa vedie presne podľa platných železničných predpisov, takže deti sa od »všetkých železničiarov« nelíšia takmer ničím.

Deti okolo železnice sa už všeličomu naučili. Nielen predpisy i praktickú prevádzku, v ktorej sa denne strieďajú — ale čo je hlavné: Milovať toto povolanie. Povolanie, ktorému sa v budúcnosti bude veľká väčšina z týchto detí venovať. Už dnes o tom hovoria s nadšením.

Veď tam tiež aj »pracujú« deti všetkých slávnych košických železničiarov. Tak napríklad pioniersku parnú lokomotívu riadi už dnes syn ťažkotonážníka, poslanca Vojtecha Česneka a mnoho iných.

Tohto roku v máji chystajú košičtí obyvatelia svojím deťom ďalšie prekvapenie. Predĺžia totiž železnice na päť kilometrov a na jej konci postavia okrem stanice, ktorá bude mať hrde meno Pionier, aj rozsiahle detské rekreačné a zábaňové stredisko.

volán Lederer z Londýna. Ale to nic nepomôže, pretože to jsou všechno také zkorumpovaní a znevravnění lidé.

Také rozpory mezi exilovými předáky se přenesly do SE. Tak Gráf a Hrnčíř bývali přátelé. Poraženectví vedlo k pomluvám mezi nimi, napřed u Koháka, teď u Firtha. Nemohou se ani vidět. Gráf-Tábor dopadl na konec tak, že když si jel pro slíbené americké občanství, byl v New Yorku hned zatčen od FBI — na anonymní udání, že je protiamerického smýšlení. V roce 1939 napsal v novinách něco v protiamerickém stylu, a toho anonym využil. Byl sice brzy propuštěn, ale čeká na soud a jeho kariéra v SE je tentokrát asi už zcela vyřízena.

Také Kořtun a Tumlíř se nenávidí a dr. Kvetko (nazývaný prasečkář, protože je bývalý agrárník) a dr. Mrázek si nemohli přijít na jméno. Teď hledá pro propuštění Mrázek místo v madriáském rozhlasu.

Američané vědí — pravil Jiří Kaláš — že označování lidí za komunistické agenty a podobně jsou nesmyslná, ale všechny takové věci ještě podporují, protože jim to pomáhá držet zaměstnance SE na ještě kratší uzdě.

Nakonec prohlásil bývalý reportér »Svobodné Evropy« Kaláš: »Četl jsem v dopisech navrátilců, že přijetí u našich úřadů je nečekaně dobré. Ale i tak ještě předčilo mé očekávání. Byl jsem přijat přímo vrše, ačkoli sám vím, že jsem se provinil proti vlasti svou prací ve »Svobodné Evropě«.

Jiří Kaláš chce pracovat opět jako administrativní úředník.

Dopis uprchlíka

Proč jsme vlastně utíkali!

Z Kanady nám došel obsáhlý dopis od pana K. J. Protože jsou jeho řádky plné značné pro situaci, v níž se řádoví uprchlíci nacházejí, i pro jejich smýšlení, otiskujeme z dopisu aspoň některé výňatky. Píše nám:

Především Vám chci poděkovat za ochotu, spojenou se zasláním »Hlasu domova«. Nechci lichotit, ale píšete chlapecky a upřímně. I nám snilkům se teprve teď na Západě otevřely oči, vidíme pravou podstatu demokracie. Je pravda, že si zde každý může zvolit, lépe řečeno, hledat práci, jakou chce — otázkou však je, zda ji dostane. Zvláště těžké, ba nemožné je najít práci pro osoby přes 40 let. Práce pro takové není v továrně, v uhelných dolech a pod., pro ně zbývá jenom umývací nádobí, práce na farmě a podobné, kde si sotva vydělají na nejnútnejší potřeby, nemluvě ani o nějakém našetření pro případ nemoci, nezaměstnanosti atd.

A tak si sám kladu otázku, proč jsme vlastně opouštěli domov, rodiny, vlast — za demokracií? Tu jsme nejlépe poznali v sběrných táborech, jak se různí vedoucí těch politických skupin o nás nestarali. Ptejte se, vy páni samozvaní vedoucí, svého svědomí, kolik jste skutečně rozdali z různých akcí, které pořádali poctiví Češi a Slováci v domnění, že to přijde těm nejpotřebnějším. Vykažte se potvrzením — ale vlastnoručním — té nebo oné osoby, jejíž děti chodily vyzábě, hladově a v roztrhaných šatečkách, že něco pro ně dostala.

Ptejte se pana Zenkla a podobných, jakým způsobem se vyřizovala emigra-

ce, jak se vyřizovaly politické a osobní účty.

Ještě nikdo tu od nikoho pořádně ne slyšel, jak si vlastně představují utváření toho »nového státu«. Mají na to jen samé tajné koncepce a smlouvy v nich spolupráci se sudetskými Němci, návrat soukromého vlastnictví zvláště návrat Guttmanů, Vlčků, La rischů, Lichtenštejnů a podobných. Zapomněli však při tom, že se kol osudu netočí zpět...

Ptejte se, kolik nás zde na Západě léčí v lázních a sanatoriích, a ptejte se doma, co se platí, jsou-li naše děti vyslány do ozdravoven a léčebných ústavů.

Někdo snad bude namítat, že životní standard je ale přece vyšší zde v Americe než u nás doma. Nu, sotva jsme se vzpamatovali z první války, platili reparace Západu, už přišla nová válka. Víme, kdo nás započal a po mohl nám k otroctví Mnichovu, kdo pomáhal hitlerovským vrahům a kdo dnes už zase pomáhá postavit na nohy novou německou wehrmacht. Ano, tak to je. My platili na Západ, ne Západ nám.

Tolik v dopise pana K. J. z Kanady. Pokud jde o jeho připojenou žádost zařadit jsme již potřebné na našem zastupitelském úřadě. Také jeho rodina, která jej toužebně očekává, je s námi ve styku.

»Detektivové« z Clevelandu

Časopis »Nový svět«, vycházející v Clevelandu, otiskl v čísle z 9. února t. r. toto zajímavé »Upozornění: Prosíme všechny naše čtenáře — stojí tam — kteří dostávají z Prahy časopis »Hlas domova«, aby nám je laskavě zaslali do redakce. Byli bychom povděční; kdybychom časopis obdrželi i s obálkou, v níž je poslán, pokud možno co nejméně porušenou«.

Dále slubují, že nezveřejní jména těch, kdo časopis dostávají. Potud tedy »Nový svět«.

Na věc nás upozornili čtenáři zmíněného časopisu, kteří nám zaslali výstřížek s uvedením »Upozornění« i několik dalších čísel s tímto článkem. Zdároveň tito čtenáři vyslovují domněnku, že redaktoři »Nového světa« snad potřebují »Hlas domova« a zejména ony neporušené obálky k nějaké »nečisté akci«.

Nu, kdo ví? Snad ano, snad ne! Těžko říci, co chtějí kuřiti. Možná, že si chtějí jen přečíst »Hlas domova« a nevědí, jak si o něj říci. Možná, že jsou jen ostýchaví fila-

telisté a chtějí získat čs. poštovní známky. V každém případě připomíná počínání redakce »Nového světa« tajuplné metody Sherlocka Holmese a jiných podobných »mistrů detektivního umění«.

Nabídka »Nového světa« není nic nového. Svěho času nabízel agenti CIC za výstřik »Hlasu domova« uprchlíkům v lágru Valca 10 marek. »Nový život« zatím tak štedrý není.

Usnadníme »mistrům detektivu« z »Nového světa« jejich plahočení. Tento výstřik »Hlasu domova« jim posíláme sami a doufáme, že jim dojde též v žádané neporušené obálce, po níž tolik prahnou. (Neporušili ji však někdo cestou, ale to už nebude naše vina...) Snad jim to pomůže, ať už tím sledují cokoli. Pokud budou mít novostěstí Sherlockové zájem i o další čísla, jsme ochotni jim rovněž posloužit. Budeme-li za to zaplácáni na nějakou »černou listinu«, je nám to srdečně lhostejné.

H. D.

Jak se vyrábějí sensace

Možná, že vy, kteří žijete ve Valce, se ještě pamatujete na toho hezkého, hnědovlasého a tmavookého kloučičku. Říkal mu Standa Bukač a každý se na něho podíval se zálibou. Lbíl se i nám, když jsme ho před nedávnem mohli uvítat spolu s rodiči a sestřičkou v sekretariátu našeho výboru a popřít jim šťastný vstup do nového života.

Malý Standa je chytrý, čiperný chlapec. Ovšem to, co na něm tentokrát v Mnichově chtěli, to nemohl pochopit. Proč mu pořád říkali, aby se díval do papíru a dělal, jako že čte, když on ve svých čtyřech letech čist pochopitelně neumí? To ovšem zaměstnancům vyslálky »Hlasu Ameriky« pranic nevadilo. Jen si představte, jaký to bude sensační obrázek: čtyřletý uprchlík ze země za železnou oponou čte prohlášení o svém útěku do mikrofónu! To je přece něco! A tak Standa postavili na židli, pobíhali okolo něho, nabádali ho, aby se tvářil přivětivě, až se jim po mnoha nezdárných pokusech přece podařilo udělat obrázek. Sensace byla hotová!

»Hlas Ameriky« nebyl jediný, kdo se na Standa Bukače soustředil. Už měsíc před tím si ho vzali na mušku ve Valce ze »Svobodné Evropy«. Nejprve přišli za jeho

otcem Oldřichem Bukačem, aby prý jim také řekl něco do rozhlasu o tom, kterak utkal, co všechno zakusil, jak je pronásledovali. Když otec odmítl, poněvadž v té době už jasně viděl, že svým útekem chybil, dostali redaktoři sensační nápad. A co chlapec? Panečku, to by byl šlágr, kdyby nám čtyřletý uprchlík pověděl něco o svých zážitcích! To tu ještě nebylo. A Tábor-Gráf se dal do práce. Zahřnul chlapce sladkostmi, a když se jakž takž uklidnil, začal »interview«. »Bál ses, když jsi přecházel?« — »Pral se tatínek s vojáky?« — »Nosí tam u vás policii revolvery?« — »Vidí, že je to tu lepší než u vás doma?« — »U Američanů je to hezké, co?« — atd.

Za čtrnáct dní nato pak vysílala »Svobodná Evropa« z rozhlasového pásu sensační původní rozhovor Franty Tábora se čtyřletým utěčenecem, který poté, když překonal všechny překážky, nastražené na cestě za »železnou oponu«, se konečně dostal do »Svobodného světa«, kde se mu ohromně líbí.

»Svobodné Evropě« je k jejímu sensačnímu dobrému »čtyřletému inu, to je zkrátka Západ. Zde neomezených možností!«

První zleva u mikrofonu bývalý reportér SE Jiří Kaláš na tiskové konferenci

UMĚLEC JIŘÍ TRNKA

Slovenská penicilínka

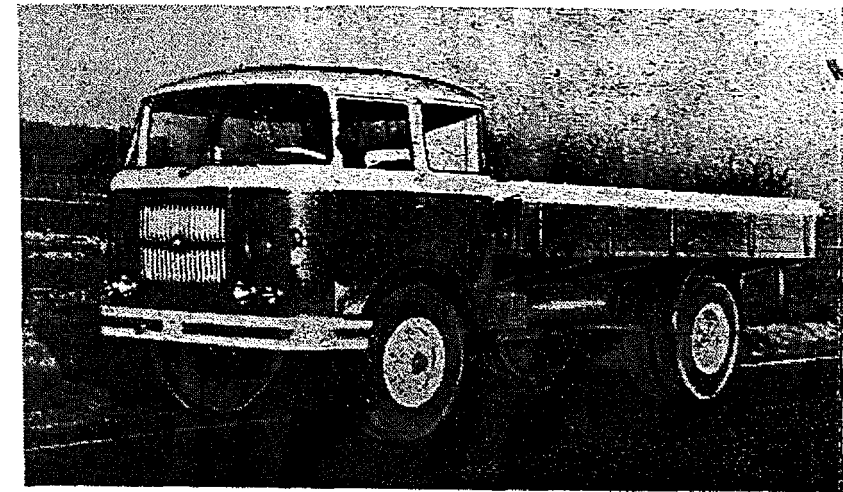
OPĚT DOMA

Ještě před rokem 1939 nebylo mnoho, kdo znal jméno umělce, který měl za několik let stát téměř prolou postavou výtvarného světa, jméno Jiřího Trnky.

Dnes není u nás snad člověka (a snad i dítěte), který by neznal vpravdě amenitého malíře, loutkáře a filmového výtvarníka, jehož přínos, tak vy-aněně národního charakteru, je obecně uznáván za přínos světového významu.

V umělecké praxi začínal Jiří Trnka profesora Skupy, dnešního národního umělce a proslulého loutkáře, ještě už byl v Plzni. Postřeh pro výtvarst dramatického děje, smysl pro dielní skutečnost ve zkratce hodnotí-prostor a zánícení pro loutku, to ly velké zisky, které si Trnka odná-l z Plzně a které nakonec silně ovliv-y i pozdější vývoj jeho nevšedního entu. Tato cesta otevřela Trnkovi na-nec dveře k triumfálnímu úspěchu na-zinárním filmovém festivalu v Can-s v roce 1946. Dobil si i titul laureá-tstní ceny a řady světových uznání.

Připomeňme jen některé z Trnko-ch filmů, které nás vzrušily a které nás zanechaly nesmazatelné dojmy: palčička, »Cisárův slávik«, »Staré po-sti české« — filmy plné poesie a uzla, ve kterých se projevuje synthe-loutky a člověka; hračky a zvířete, hádkové scény jeviště a skutečného šta. To je také hlavní konstanta Trn-va umění v jeho formě. Spojení vý-urné poesie a výrazové dramatichos-lyrismu a pohádkovosti, jež umí věci

lový dálkový nákladový vůz

konstruktéři národních podniků Liaz-erac a Liaz Mnichovo Hradiště přis-prototypem nákladního vozu Škoda-i, který dostal název Trnbus a je-istatně zlepšen proti minulosti. rostorné kabiny jsou 4 sedadla, roz-sový přístroj, panoramatická skla

utování po ČSR

POOHŘÍ

ed v jarních dnech, kdy na bledě-ířem nebi se objeví zářivý sluneční ouč a začínají se na větvích natěvat ence, je Ohře divokou nespoutanou ou. Její špinavě hnědé vody s ledo-tříšti, nad níž poletují křídci ra-vé, prudce narážejí na jez před tem v terezinských Splavových mý- a s ohlušujícím řevem padají do bokého koryta a »pospíchají bohu-ickou kotlinou k Litoměřicům, kde slévají do Labe.

tořime na kasematech v terezin-Malé pevnosti. Pod námi v šancích pila Ohře popravě, kde za hile-ské okupace stříleli esesáci české tence. Před vchodem do Malé per-í zalévá sluneční světlo tisíce ých žulových náhrobních kamenů, é jsou výstrahou a žalostí. Tisíce isíce mužů a žen z celé Evropy zde pochováno. A za Splavovými ny utkvěl náš pohled na kostelní v Terezíně, který nacisté přeměnili álky v ghetto — mrtvé město. Dnes u rozproudlil čilý život. A před ná-siluetu Litoměřice, cíl první etapy cesty, kterou skončíme stovky ki-etřů zpět proti proudu Ohře, v Che-téměř až na našich nejzápadnějších ících.

V Máchově městě

rocházíme starobylými litoměřický-uličkami, které nás po chvíli vy-u na okraj města do zahrad s ovoc-

prostého života naplnit zajímavostí a kouzlem naprosté neobvyklosti — to je pak stálým rysem Trnkova umění v jeho obsahu.

A co říci o nedostizném loutkovém ztvárnění naší nejpobulárnější hu-moristické postavy — Josefa Švejka? Ko-lik je tu lidového humoru, až neuvěřit-elně jemné charakteristiky projevu i gesta, kdy se chvílemi zdá, že nehra-je loutka, ale živý člověk, chytrácký a nedostizně kouzelný Švejk, jak ho vši-chni známe a milujeme.

Ale vedle loutek nezapomíná Trnka ani na kresbu, kterou vlastně začínal celou svou uměleckou dráhu. Jeho kresba je kresbou sochařskou a posta-vičky v jeho ilustracích — s mistrov-sky rozvrženým uplatněním stínu — jsou plastickými studii. To také vy-světluje, proč jsou Trnkovy nakreslené figurky tak podobné jeho loutkám.

Trnka (ať pracuje na námět exotický či českému člověku blízký a běžný, ať zpracovává tematiku pohádkovou, dobrodružnou, národopisnou nebo iro-nisující chyby a nedostatky) vždy vy-zdvihuje lidské myšlení a citění a díky tomu činí každý děj přístupným, po-chopitelným a přijatelným. Pro svou hlubokou duševní pytnost jsou Trnkovy ilustrace vždy záležitostí spíše vý-tvarně básnickými než pouze vypravěč-skými.

A to, že všechny tyto své vlastnosti citlivého a záníceného umělce nezapo-míná spojovat s výchovným posláním svého díla, je také vysvětlením, proč Trnkovo umění učarovalo dětem i do-spělým.

umožňují dokonalý výhled. Je vybave-na i nouzovým lehátkem pro řidiče.

Vůz je určen převážně pro dálkové jízdy. Je vyvíjen jako sklápěč a valník. Motor má přímý vstřík a nižší spotře-bu pohonných látek při zvýšeném vý-konu. Váha vozu je použitím hliniko-vých součástí nižší o pětinu.

nými stromy a do útroc a polí, jež jsou rozloženy v malebném podhůří Dlou-hého vrchu a Máchova Radobyje v Čes-kém Středochoří, jehož homolovitě kopce jsou tak typické pro ráz této krajiny. Podmanivá je krása tohoto města a ce-lého okolí, které tolik okouzlo nej-většího básníka českého romantismu Karla Hynka Máchu, jenž tu za tra-gických okolností zemřel. Litoměřice patří k městům, která jsou historicky chráněna a restaurována. Opravují se staré památné budovy, jsou obnovová-ny hrady a podhradí. Dům Pod Bání na náměstí a chrám sv. Štěpána do-kresluje obraz starobylých Litoměřic. Náhle úzké uličky se rozšiřují v ši-roké třídy, lemované nově postave-nými vilkami.

Krajem Konstantina Biebla

Nad údolím lounské Ohře, nad jeho stromovými alejemi a loukami, pose-stími prvními sedmikráskami, nad para-mi řeky kreslí do čistého vzduchu, vo-nícího jarem, jehlance a kužele roman-tické České středohoří. Zvláštní je to-to husitské město, jež má ve znaku hvězdu a půlměsíc, zvláštní je ráz ce-lého tohoto kraje. Na člověka působí svou různorodostí a sůjmi protiklady. V údolí lounské Ohře vytanou člove-ku v mysli verše českého básníka Kon-stantina Biebla, který se narodil ve Sla-větíně, neďaleko Loun. Jsou to verše o tom, jak jsou Čechy krásná země,

Penicilín, streptomycin, aureomy-cin... Kolko úľavy pre chorého člove-ka je skryté v týchto slovách...

A predsa... Nie je tomu ešte tak dávno, čo bolo u nás obtiažne dostať tieto lieky. Museli sme ich dovážať zo zahraničia za drahé valuty.

A tak naši lekári aj inžinieri pristúpili k veľkému dielu, k príprave plánov na výstavbu novej penicilínky. Dva roky sa stavba vliekla ani slmák. Až v roku 1953 niekoľko vedúcich, medzi nimi aj podnikový riaditeľ, začali s výstavbou moderného závodu.

Vypísať, čo všetko bolo treba k to-mu, aby sa stavba, ako sa uraví »roz-kývala«, kolko hodín a nocí sa pre-sedelo nad plánmi, kolko desiatok ti-síc ton cementu zhltila, kolko robot-níkov na nej pracovalo a ako stavbe spočiatku chybovali každé robotné ru-ky — popísala by sa celá kniha. Stačí, keď sa zmieniame o najdôležitejšom.

Bol daný termín, kedy začne prevádz-ka v horehronskom závode Biotika, a tento bolo treba splniť. A tak za po-moci tlačie, murárov z ostatných sta-vebných závodov, učňov štátnych pra-covných záloh, robotníkov, čo prišli po-vebných závodov, učňov štátnych pra-z Bratislavy podarilo sa v stavbe úspešne pokračovať.

V decembri minulého roku začali v závode prvé skúšky. Skúšala sa stro-jová aparátúra. Skončili úspešne. Hneď v ten deň podávali pracujúci závodu BIOTIKA hlásenie nášmu prezidentovi, že úlohu splnili. Potom už šlo všetko ani po masle.

O niekoľko dní začne výrobu penicilí-nu prvá slovenská penicilínka. Um pra-cujúcich prináša svoje ovocie.

V. VAVROVÁ

Zariadení, ktoré samočinne

zastaví vlak

V železničnej doprave došlo už k mno-ha nehodám, kým osádka lokomotivy prehľadla návěsti na »stúju«. Proto se v mnoha zemích zabývají otázkou au-tomatického zariadení, které by vlak sa-močinně zastavilo.

U nás se to úspěšně podařilo inženýru Daliboru Pappovi z Báňských projektů, odborníku na důlní dopravu. Zariadení, které sestojí, je tak jednoduché a lev-né, že předčí všechny zahraniční systé-my.

Skládá se ze dvou částí: z vysílacího magnetu, umístěného v kolejišti v urči-té vzdálenosti od návěsti — a ze sní-mače na lokomotivě, který je spojen s automatickou brzdou. Když strojvůdce přejede kolem magnetu vysílače ve chvíli, kdy návěsti ukazuje na »stúju«, přístroj zapne brzdu a vlak zastaví.

Nový brzdicí automat je naprosto nezávislý na rychlosti vlaku, na vívu počasí a lze ho použít i na menších tratích (na příklad důlních), kde jsou návěstidla obsluhována ručně.

plná hlubokých a záhadných řek, pro-měň a tajemství. Za lesem chmelových tyčí se před našima očima zvednou gotické věže i štíhlá lomená okna, při-pomínající mozočnaté ruce při modlit-bě, a za nimi se potom rýsuje severní kontura Středochoří a v dálce potom hřebeny zasmušilých Krušných hor.

V městě zeleného zlata

Metropole chmelářů — Žatec — od-kud každoročně putuje tisíce obrovitých pytlů, napěchovaných zeleným zlatem — chmelem — do celého světa. Ža-tec, jedno z trojhvězdí husitských měst (ještě Louny a Slaný), leží v kotlině mezi mírně zvlněnými kopci Středochoří, Dou-pouskými vrchy a v dálce se ztrácejí-mi Krušnými horami. Starý Žatec, který stojí na ostrohu, přikře spadá-jícím do údolí, si zachoval svůj středo-věký ráz, o čemž svědčí věže a prasta-ré hrady. Celé město je obklopeno lesem chmelnic, lány obilí, které nemají kon-ce. Nad tím se klene modrá obloha a na jihu šumí jehličnaté lesy.

Projíždíme Kadani, městem kaolinu, rukavic, ovoce, zeleniny a chmelu. To už jsme v kraji pod Krušnými horami. Do stometrových výšin strmí z údo-lí Ohře a Bílý hradba Krušných hor, které tvoří na severozápadě přirozenou hranici republiky. Tvoří jednotlivé hor-ské pásma od Chebu až k Labské sou-těže, pod jehož povrchem je ukryto nepřeberné nerostné bohatství.

Trojhvězdi bílých měst

Z hlubin země vyvěrající teplé a hor-ské léčebné prameny, bohaté záhyby

Alois Kopecký s manželkou

Alois Kopecký (narozený 1917 v okre-se Nový Jičín) pochází z devíticenné rodiny zemědělského dělníka. Vyučil se krejčím a pracoval pak jako tovaryš v Přerově, Hranicích a Olomouci. V po-sledním místě jej v roce 1940 odeslal pracovní úřad do Německa, kde pracoval až do skončení války. Tam se také seznámil s Terezií Raunerovou, s níž se roku 1943 oženil.

Po osvobození republiky se vrátil do-mů a čekal, že bude povolen příjezd je-ho manželce i dětem. Když mu to po-voleno tehdy nebylo, rozhodl se v roce 1947 odejít za nimi. Pracoval pak v Ku-chen jako textilní dělník. Aniž věděl, že je vyhlášena amnestie, obrátil se na čs. zastupitelský úřad. Zaradoval se, když byla jeho žádost kladně vyřízena.

S Aloisem Kopeckým přijela i jeho manželka Terezie, rozená Raunerová (německé národnosti) a čtyři děti. Gisela, Karla, Willi a Werner. Jsou již dobře ubytováni v Novém Jičíně, kde Kopecký pracuje v textilce.

Andrej Šváb

Andrej Šváb (narozený v r. 1924 v obci Papiny, okres Humenné) má štyroch súrodencov. Pochádza z malo-roľníckej rodiny. Pracoval najprv u otca a potom v Drevokombinate v Svine. V januári 1950 odišiel s niekoľkými kamarátmi na pohraničné lesné práce. Tam si raz vyšli na zábavu, rozjari-li sa a prešli hranicu, bez toho, že by o tom vedeli. Prihlásili sa u nemeckej polície, ale táto im cestu späť neumož-nila. Bol z toho lágér Valka, nezamest-nanosť a živorenie z podpôr.

V septembri 1950 bol Šváb prelo-žený do iného lágru, kde si zažiadala o emigráciu do Kanady. Dostal sa tam začiatkom roka 1951. Pracoval v pro-vincií Alberta ako poľnohospodársky

Na potreby cirkvi. Během pěti let vy-dal stát 521,6 milionu Kčs na platy du-chovenstva všech církví, 113,8 milionu Kčs na běžné náklady církví a 73,2 mi-lionu Kčs na opravy chrámů a círke-vních budov.

arkýřů a balustrád, zářící svou bělí na slunci, korunami stromů, probleskující zdi bílých zotavoven a léčebných ústa-vů, vily tonoucí v zeleni — to vše je společné třem světoznámým lázním — Karlovým Varům, Mariánským a Fran-tiškovým Lázním. Po několik staletí vracejí lidem zdraví. Léčí se tu nemoci žaludeční, střevní, ledvinové, choroby svalů a kloubů, špatný oběh krevní a ženské choroby. Moderně vybavené lá-zeňské budovy umožňují koupele sla-tinné a uhlíčitě, rašelinové zábaly, ma-sáže a všechny druhy doplňovací léčby.

Goethův hrad

Výletním místem rekreatů v Karlo-vých Varech je malé půvabné město nad Ohří — Loket — s prastarým hradem, který se vypíná na skalnatém ostrohu, obklopený řekou. Z hradu, kam často docházel J. W. Goethe, je pěkný pohled na sokolovskou uhelnou pánev s kou-řícími komíny. Hrad v poslední době velmi zchátral. Proto celý sbor zeánků, štukatérů a jiných řemeslníků se za-kousl do jeho zdi, komnat, chodeb a stropů. Práci udělal tak důkladně, že byly objeveny prastaré neznámé malby. Nyní je v zámeckých sítích instalo-vána obrazová galerie starých mistrů, stálá výstava porcelánu a malé Goetho-vo museum.

V černé kuchyni republiky

Sokolov — černá »kuchyně« naší re-publiky. To nejsou bílé Karlovy Vary, Mariánské či Františkovy Lázně. Upo-střed zárož tryskající vody se najed-

Alois Kopecký s manželkou

robotník na farme, v zime ho prepus-tili a uchytili sa ako robotník na železnici v Cowley. V zime ho zase prepustili a bol nezamestnaný. Potom pracoval v tom istom obore v provincii Saskatchewan, až do svojho návratu domov. Prišiel celkom tesne pred Veľ-kou nocou. Doma ho už netrpezlivo očakávala manželka a dcérka. Všet to trvalo dosť dlho, než sa skončila jeho púť, tak neočakávane začatá...

Elektrifikace obcí

bylo elektrifikováno dalších 337 obcí. Dnes má tedy elektřinu 92,8 procenta obcí, proti 59,9 procenta před válkou. Do konce roku 1960 bude elektrifikace obcí v Československu ukončena.

Krátký čas pracoval ako elektrome-chanik v kaučukovej továrni v Paríži. O amnestii vedel už od mája 1955, ale nechcel sa vrátiť skôr, než sa dôklad-ne uzdraví. Potom si ihneď zažiadala o návrat — uzdravený už prešla leho-ta amnestie — ktorý mu bol ako mno-hým iným povolený, takže teraz je už doma. O nejakom dobrodružstve nechce ani počuť. Veď to mohlo dopad-núť ešte oveľa horšie...

Do uliček starého Chebu

vrhlo slunce

Chebsko. Na dně kotliny, kde leží tento kraj, jsou uloženy stamiltony ku-bických metrů rašeliny, jimiž protékají léčivé prameny. Cheb je vstupní branou do celého průmyslového Pooří — sku-tečný »předstih« republiky.

Starý Cheb má gotický ráz a je jed-nou ze třiceti státních památkových re-servací. Nyní vyrůstá do nové krásy. Obnovuje se staré město s bludištěm středověkých uliček s alchymistickými domečky a pevnostmi měšťanských do-mů. Vzácná středověká památka — go-tická stavba kostela sv. Mikuláše — poškozená za války bombardováním, za-skvěla se opět v celé kráse. Štíhlé go-tické věže vytvářejí dominantu města.

Oprava města probíhá ve dvou liniích — zachování historických památek a výstavba nových obytných domů. Uličky byly rozšířeny, vybourány zbyteč-né domy, které hyzdily město. Do ce-lého Chebu vrhl nový život, vzduch a slunce, jako do celého Pooří, kterým jsme projeli.

O. ADAMEC

NÁŠ KOMENTÁŘ:

Dve udalosti, které pomáhají mieru

Hlavné mesto Švédska Štokholm stalo sa v dňoch 5.—9. apríla dejiskom významnej udalosti. Zišla sa tu na svojom mimoriadnom zasadnutí Svetová rada mieru. Zástupcovia viac ako 30 krajín — známi vedci, významní politickí činitelia, predstavitelia medzinárodných organizácií, rôznych cirkví atď. — všestranne tu prerokovali problém obmedzenia zbrojenia a zákazu atómovej a vodíkovej zbrane a jednomyseľne schválili historicky dôležité dokumenty: výzvu k svetovej verejnosti, telegram podvýboru komisie OSN pre odzbrojenie, ktorý súčasne zasadal v Londýne, deklaráciu, hovoriacu o nutnosti spolupráce medzi Svetovou radou mieru a inými organizáciami, ktoré bojujú za odzbrojenie a dôveru medzi štátmi, a napokon deklaráciu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych otázkach a o otázkach atómovej energie.

Štokholmské zasadnutie Svetovej rady mieru je presvedčujúcim svedectvom toho, ako sa neustále rozvíja boj ľudových mäs na obranu mieru. Dokazujú to napríklad stovky a stovky telegramov a listov, ktoré došli do Štokholmu z celého sveta. Boli od čínskych odborárov i indonézskeho členov parlamentu, od japonských i indických vedcov, od predstaviteľov demokratických organizácií zo Západu aj z Východu, od cirkví a združení, ktorých idey aj programy sa navzájom v mnohom odlišujú, ale ktoré sa zhodujú v tom, že treba svet ubrániť od hrozby novej vojny, že treba uľahčiť bremeno zbrojenia, ktoré nesú na svojich pleciah národy a že treba zakázať zbrane hromadného ničenia. Pozoruhodné je, že napríklad z USA došli telegramy, vyslovujúce súhlas s myšlienkou odzbrojenia a upevnenia medzinárodnej dôvery, od amerických kvakerov, od Národnej rady YMCA, od predsedu spoločnosti «National Steel Corporation» Mr. E. T. Weira a mnohých iných. Ukazuje sa, že mnohí z tých, ktorí sa predtým stavali negatívne k cieľom, za ktoré bojuje Svetová rada mieru a celé svetové mierové hnutie, zmenili svoj postoj a že tak mierový front stáva sa stále širší a silnejší.

Hlavnou myšlienkou, ktorá vyplýva zo štokholmského zasadnutia Svetovej rady mieru, je to, že teraz nadišiel čas, aby sa urobili konkrétne kroky k dohode o odzbrojení. Po mnohoročnom napätí vo vzťahoch medzi veľmocami vzniklo nové ovzdušie. Stanoviská veľmocí v otázke odzbrojenia sa zblížili, najmä potom, čo sovietska delegácia predložila dňa 27. marca v podvýbore komisie OSN pre odzbrojenie nové návrhy. Národy teraz čakajú od svojich vlád činy, ktoré by znamenali ďalšie zníženie medzinárodného napätia a upevnenie mieru, a otvorili tak cestu k urovnaniu ďalších medzinárodných problémov, ktoré treba riešiť, napríklad aj otázky Nemecka. Pre zlepšenie medzinárodného ovzdušia

a nastolenie vzájomnej dôvery a spolupráce medzi všetkými štátmi bude mať rozhodne veľký význam návšteva predsedu Rady ministrov SSSR N. A. Bulganina a člena prezidia Najvyššieho soviету SSSR N. S. Chruščeva vo Veľkej Británii. Vo Veľkej Británii túto návštevu považujú za najdôležitejšiu diplomatickú udalosť v posledných rokoch. Všeobecne sa tu predpokladá, že osobné rozhovory sovietskych predstaviteľov a členov britskej vlády a britského politického života posilnia nielen priateľský pomer medzi Veľkou Britániou a Sovietskym svätom, ale stanú sa tiež príkladom pre zlepšenie pomeru k ľudovým demokraciám východnej Európy. »Predmetom návštevy« — povedal v dolnej snemovni predseda vlády Eden — »je diskusia o mnohých otázkach, ktoré rozdeľujú svet.« A predseda Rady ministrov SSSR N. A. Bulganin v odpovedi na otázky britského časopisu »Times« vyjadril presvedčenie, že »osobné styky medzi vedúcimi štátnikmi rôznych krajín sú účinným prostriedkom k nadviazaniu vzájomného porozumenia v obťažných a sporných otázkach...«

HLEDAJÍ SE...

»Prosí vás o to matka...« Kolik bolesti a utrpení se skrývá v těch několika slovech, s nimiž se na nás obrací matka nezvestného chlapce s poslední nadějí, že se přece něco dozví o jeho osudu. Kolik takových maminek, které často s obětmi vychovávaly své děti, které nedbaly únavy, které dokázaly pro své dítě všechno podstoupit, dnes takto teskní.

Mnohé matky se už shledaly se svými syny a dcerami, prožily radost, jakou může prožít jen máma, když se po letech odloučení a bezradě shledá s tím, kdo je jejím srdci nejdražší. Ale ty ostatní... Marně čekají, marně touží. Vy všichni, kteří se dovedete vžít do jejich postavení, pomozte jim při pátrání po jejich dětech.

Jiří Havel, narozený 13. 7. 1934 v Mnichovicích u Prahy, posledně zaměstnan v ČKD Stalingrad v Praze, opustil republiku spolu s kamarády v roce 1952, když byl v Ostravě na brigádě. »Jistě si neuvědomil, co ho tam čeká,« píše nám jeho matka H. Havlová-Píková z Litoměřic. »První jeho pobyt byl v Norimberku, pak za několik měsíců mi psal odněkud z Alžiru. Od té doby, t. j. od roku 1953, nepsal. Prosim vás, jestliže je možné chlapce nějak odtamtud dostat, buďte tak laskavi! Prosí vás o to jeho matka...«

Podle adresy, kterou paní Píková uvádí, byl Jiří Havel v cizinecké legii v Alžiru. Prosim všechny, kdo by o jeho osudu něco věděli, aby to našim prostřednictvím sdělili jeho matce. Jestliže Jiří Havel bude číst tyto řádky, nechť se již nyní, i když mu třeba dosud nevypršela jeho smlouva, přihlásí k návratu na našem vel-

vláda a národy Sovětského svazu — povedal dále N. A. Bulganin — vycházejí z toho, že sa veľmocí vo svojich vzťahoch musia riadiť tými záujmami, ktoré im sú spoločné, že ich hlavnou starosťou je neprípustiť novú vojnu a nadviazať normálne, dobré vzťahy medzi všetkými krajinami.

Cesta sovietskych štátnikov má veľký ohlas medzi všetkými vrstvami britského ľudu. Svedčia o tom mnohé pozvania, ktoré dochádzali dávno pred odchodom N. A. Bulganina a N. S. Chruščeva na sovietske veľvyslanectvo v Londýne od pracujúcich zo závodov, od starostov miest, riaditeľov vysokých škôl a vedeckých ústavov, od miestnych organizácií labouristickej strany atď. Dokazuje to, že tak ako národy v krajinách tábora socializmu a v ďalších mierumilovných krajinách, ako sú India, Burma atď., ani britský ľud si neželá vojnu a túži po mierovej splunačivani a spolupráci medzi všetkými štátmi sveta.

Táto myšlienka čím ďalej tým viac spojuje všetkých prostých ľudí na celom svete. A to je záruka, že zvíťazí.

R. BROŽ

vyslanectví v Paříži, jehož adresu přinášíme v rubrice »Čtenáři nám píš...«

Už to bude pomalu rok, co paní Růžena Turečková z Touškova u Plzně dostala poslední zprávu od svého syna Rudolfa Sokola, narozeného 8. 10. 1931 v Plzni, který opustil republiku před pěti lety. Přání k svátku matek a kapesnicí, to je poslední památka, kterou na něho má. Psala mu o amnestii a o možnosti návratu, po němž její syn, jak z jednoho jeho dopisu vysvitá, toužil. Nedostala však žádnou odpověď a prosí nás, abychom jejího syna i jeho manželku, na kterou se velmi těší, vyžvali k návratu touto cestou.

»Tak ráda bych je zde měla oba,« píše ve svém dopise. »Jak šťastna bych byla, kdyby se to podařilo. Je to skvělý nápad, že máme časopis »Hlas domova«, který jde do všech zemí. Doufám, že nebude-li mou výzvou čist syn s manželkou, že se jistě najde některý náš občan, který ho na to upozorní...«

Poslední adresa Rudolfa Sokola byla C/o Timber Industries, Box 6, Oberon, Australia. Bližší informace o návratu jeho i jeho manželky mu poskytnou naše zastupitelské úřady v Austrálii, jejichž adresu uvádíme v rubrice »Čtenáři nám píš...«

Čtenáři H. J. odpovídáme, aby se už nyní, třebaže ještě nevypršela jeho smlouva, přihlásil k návratu na čs. zastupitelské úřady v Paříži. Adresa zní: Ambassade de la République Tchécoslovaque, 15, Avenue Charles Floquet, Paris VII. Informovali jsme o tom v čísle 21 všechny příslušníky cizinecké legie. Jsme rovněž ve spojení s jeho rodiči, jimž jsme tlumočili jeho prosbu. Oba se velmi těší na jeho návrat.

Prajem vám všetko najlepšie...

Již před časem jsme dostali dopis od našeho čtenáře D. K. z Austrálie, který nám mezi jiným napsal: »Co najsrdčnější vás pozdravujem a prajem vám všetko najlepšie v rodnej vlasti. Veľmi som bol prekvapený, keď som dostal váš časopis »Hlas domova«. Veľmi dobre sa mi pábil článok o »Slobodnej Európe«. Tam sú už len takí ľudia, ktorí sú už dávno vlastným národom odsúdení. Chcel by som len uviesť, aké cigánstvo tam povedali. Že vraj v Bratislave sú také domy, že ich musia podopierať drevom, aby nespadli, a vraj že tiež sú u nás nemocnice v neporiadku, špinavé a osúchané a že aké sú na západe nemocnice. Ruku na srdce. Otvorené môžem povedať, že som tu v Austrálii ešte takej peknej nemocnice, aká je v Turč. Sv. Martine a v Bratislave, nevidel a vidieť ani nebudem...«

Děkujeme čtenáři D. K. za dopis. Po-

Poslední úspěchy československých sportovců

K největším úspěchům v posledních týdnech patří vítězství mužů-košíkářů nad mistrem Evropy Maďarskem. Bylo to utkání vysoké úrovně. Po tomto vítězství odjedou čs. reprezentanti do Sofie, kde v posledním týdnu měsíce dubna bude vybojována Velká cena Sofie, které se zúčastní nejlepší evropská družstva. Bude to neoficiální mistrovství Evropy. Podle výsledku bude rozhodnuto o účasti košíkářů na letošních olympijských hrách v Austrálii.

Mistři Evropy jsou dobře připraveni

V minulém roce získali čs. odbíjenkáři, muži i ženy tituly mistrů Evropy. V letošním roce bude v Paříži vybojováno mistrovství světa, kde mají obě naše družstva velké šance, neboť největší zámořští soupeři — Američané, byli loňského roku při návštěvě v Praze poraženi celkem hladce 3:1. Českoslovenští odbíjenkáři se pečlivě připravují. O jejich výborné formě svědčí vítězství v mezinárodním turnaji v Bratislavě.

Odbíjená má u nás mnoho příznivců, hlavně však mezi mládeží. Vedle 90.000 aktivních dospělých hráčů pěstuje v Československu odbíjenou 50.000 mladých chlapců a děvčat. A v tom je právě záruka, že i v příštích letech se bude tento sport v Československu úspěšně rozvíjet.

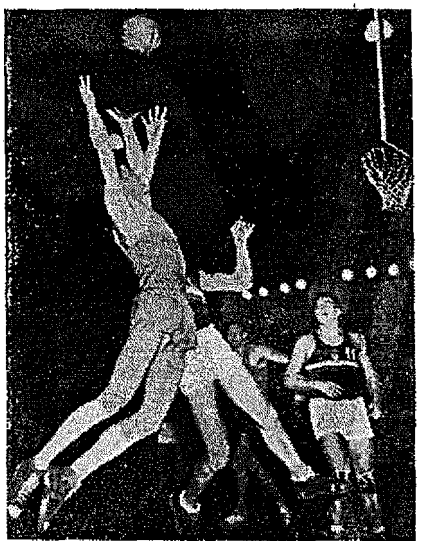
Lhčí atleti v přípravě na Melbourne

Také českoslovenští atleti a atletky se svědomitě připravují na letošní letní olympijské hry, které budou v listopadu a v prosinci v Austrálii. Jak ukázaly první veřejné závody, jsou mnozí, jako na příklad Ullsperger, Doležal, Skobla, Brlica, Zátopková, Modrachová a jiní v dobré formě. Všichni si vytkli cíl, vybojovat pro svou zem co největší

ADRIANA ZAČÍNÁ CHODIT

Na pozvání Čs. výboru žen a ministerstva zdravotnictví přijela loňského roku do Janských Lázní malá italská pacientka Adriana Belluci se svou matkou. Děvčátko, těžce postižené dětskou obrnou, bylo tehdy zcela nepohyblivé. Dik intenzivnímu léčení se zdravotní stav Adriany neustále zlepšuje.

Podle posledních zpráv lékařů může již Adriana — díky podstatnému zesílení svalstva dolních končetin — chodit na kratší vzdálenosti s pomocí kanadských holí. Děvčátko již samostatně sestupuje se schodů. Adriana je plná optimismu a věří ve své uzdravení. Je zahrnována nesčetnými dopisy a dárky z celé republiky. Naučila se již natolik

Záběr je z vítězného střetnutí čs. košíkářů s mistry Evropy — Maďarskem

úspěchy. Tak na příklad Zátopek trenuje pravidelně každý den v Praze na Strahově, kde uběhne nejméně 40 km denně. Na olympiádě poběží 10 km a maraton. Skobla chce letos překonat hranici 18 metrů. V tréninku dosahuje výkonů přes 17 metrů. Lánský chce za vedení trenéra Vodičky zdolat výšku 205 cm. A tak bychom mohli uvádět řadu dalších příkladů, které dokládají, že na olympijské hry pojedou čs. atleti dobře připraveni.

V letošním roce mají naši atleti bohatý mezinárodní program. 16. a 17. června bude v Praze uspořádán Rosického memoriál, kterého se zúčastní přední atleti z celé Evropy. Dále je na pořadu mezinárodní utkání s Holandskem, utkání Praha—Londýn, odvetné střetnutí s Maďarskem v Budapešti a 20. a 21. října uvítají atleti v Praze při prvním oficiálním střetnutí atlety Německé spolkové republiky. Také čs. atleti a atletky budou startovat i na několika mezinárodních závodech v zahraničí.

TO NÁM NAPSALI VAŠI KAMARÁDI

česky, že na mnohé dopisy sama odpovídá. Lékaři o zdravotním stavu Adriany říkají, že přes pěkné výsledky dosahované léčby je ještě zapotřebí dosáhnout zlepšení pravidelnosti chůze a usměrnit vývoj správného stavění nohou. I oni věří, že zdravotní stav pacientky se bude nadále zlepšovat.

TO NÁM NAPSALI VAŠI KAMARÁDI

Na sklonku loňského roku vrátila se z Kanady zpět do republiky Vlasta Bacíková. Odjela k rodičům na Moravu. Do zaměstnání prozatím nenastoupila, protože očekávala narození dítěte. Vlastě Bacíkové se dostalo v době těhotenství a porodu všestranné péče, takové, jakou by si v Kanadě těžko mohla dopřát. Vždyť navrátilci nám vyprávěli o případu, kdy ženu v porodních bolestech odmítli přijmout do nemocnice, protože neměla prostředky na zaplacení. Nic takového není možné v lidové demokratické Československu, kde manželství, rodina a mateřské dny jsou pod ochranou státu. V těchto dnech jsme dostali od Vlasty Bacíkové dopis s prosbou, abychom následující řádky, adresované našim občanům, kteří opustili republiku, uveřejnili v »Hlasu domova«.

»Milí bratři a sestry,« píše Vlasta Bacíková, »vrátila jsem se v prosinci z Kanady do vlasti. Jsem opravdu velice šťastná a spokojená se svým životem v naší rodné zemi. Pro vše, co jsem tu viděla, jsem se skutečně nadchla. V naší vlasti se uskutečňuje opravdová láska k bližnímu. Přijďte a sami se přesvědčíte o pravdě!«

Poslechněte si v Čs. rozhlasu Vysílání v českém a slovenském jazyce pro krajanů v zahraničí:

Středoevropský čas:	Kc/s	Vlna (m)
02.00—02.30	9.550	31.41
"	9.670	31.02
"	6.030	19.75
02.30—03.30	9.670	31.02
"	6.030	19.75
04.30—05.00	9.670	31.02
"	6.030	19.75

Dr K. odpovídáme, že jak on, tak jeho známí se mohou přihlásit k návratu na našem zastupitelském úřadě ve Vídni.

Čtenáři nám píš...

Tisíce kilometrů od vlasti inužes žít, léta můžeš být v cizině, ale ze srdce a z duše ti nikdy nevymizí vzpomínka na zemi, kde ses narodil, láska k domovu a ke tvým drahým, touha to vše zase uvidět. Na mnohé se dá zapomenout, ale nikdy v sobě neutlumíš ten vnitřní hlas, který tě stále naléhavěji a důrazněji volá, který ti říká: »Jdi domů! Z celého světa se k nám slétají vaše dopisy, naši milí čtenáři. A o těchto citech čteš v každém z nich.

Ty dopisy, v nichž píšeš o své touze po vlasti, to už je první krůček na cestě k domovu. A jen na vás záleží, abyste po této cestě vykročili jistě a cílevědomě.

Radostná zpráva

Dostal ji nedávno náš čtenář z Austrálie, který si přeje, abychom mu odpovídali pod značkou »Jasný«. Píše nám: »Dostal jsem v těchto dnech zprávu z našeho konsulátu, že budu moci přijet do rodné vlasti. Děkuji za vše, co jste pro mne udělali a teď za »Hlas domova«, na který vždy už netrpělivě čekám. Také pan konsul mi dal celý stoh různých časopisů a já sám vidím, co nového a krásného jste již doma vykonali. I já se chci přičinít a pomoci v budoucnu při výstavbě naší drahé a krásné vlasti.

Našemu čtenáři z Austrálie přeje naše šťastný návrat do republiky a současně mu sdělujeme, že jsme podle jeho přání odeslali dopis s fotografiemi jeho rodině.

Každý má jeden cíl: domů!

Od našeho čtenáře H. J., který slouží v cizinecké legii, jsme dostali již několik dopisů. Otiskujeme úryvky z posledních dvou, v nichž nám píše mezi jiným: »Předem přijmete srdečné po-

zdraví a tisíce díky za zaslání »Hlasu domova«. Ani si nedovedete představit, jak netrpělivě čekám na každé nové číslo. Děkuji vám i za všechny zdejší Českoslováky, kteří se stejně těší jako já. Každé číslo jde z ruky do ruky a každý má »stejně pevný úmysl: domů! Jsem velmi rád, že jsou stále dveře otevřeny do naší krásné vlasti.

»Musím vám sdělit,« píše pak v dalším dopise, »že poslední dobou jsou mi všechny dopisy od vás zabavovány. Je velice zajímavé, že páni Francouzi mají už strach i z obyčejných novin. Proč nám dávají lepší jídlo? Před měsícem jsme jedli jako prasata. Proč se s námi lépe zachází? Mají strach, že legie přeběhne jako domorodci? Oni ti páni kapitalisté dobře vědí, že jenom legie může zabránit na určitou dobu, aby nebyli vyhozeni z kolonií. Jsou si také vědomi toho, že prostý francouzský lid nebude bojovat za jejich zájmy. Ne jenom já, ale mnoho ostatních, kteří se dali zlákat do legie, odsuzujeme jejich počínání.